

PREGÓ DE LA FESTA MAJOR DE SANT PERE 2019

A càrrec d'Isaac Sanromà

Lloc: Saló de Plens de l'Ajuntament de Reus

Benvolguts Senyor Alcalde, senyores Regidores i senyors Regidors, autoritats, familiars i amics, reusenques i reusencs. Bon vespre a tothom.

En primer lloc, i com és preceptiu, vull agrair l'atenció que em va dispensar l'Alcalde i la corporació municipal a l'hora de designar-me com a pregoner. **Per la** gent de **Reus Reus**, repetit així, dues vegades, en volguda i manifesta reiteració de reafirmació dels nostres orígens, pronunciar el pregó i encendre la tronada és, senzillament, el súmmum. **Gairebé** el màxim al que pot aspirar qualsevol ciutadà que ha fet de Reus el seu espai de desenvolupament vital. **No es** tracta de fer cap competició ni de comparar-me amb ningú. **Cadascú** és com és i no cal que doni gaires explicacions. **Però** particularment em ve de gust, en aquesta tribuna privilegiada del saló de sessions de l'Ajuntament, en un moment solemne com el del Pregó, afirmar i reconèixer que ho soc molt de Reus. **N'he** donat proves manifestes al llarg de la meva carrera professional i cívica. **Una manera** de fer i d'actuar sobre la nostra ciutat que mai ha volgut ser tancada, excloent ni xovinista. **Ans al** contrari. **He volgut**, i confio haver aconseguit el meu propòsit, practicar, durant els

meus anys a la Cambra, el reusenquisme obert, generós, metropolità i cosmopolita. **El Reus** que, al cap i a la fi, s'ha projectat com la capital de l'ampli territori al que representa i que beu, volgudament, d'aquell sentiment que va impregnar el Reus del XIX, quan la ciutat s'enlairava com la segona realitat urbana de tot Catalunya.

En els agraïments deixeu-me que també explici el meu reconeixement a alguns regidors que van tenir l'atenció, a la junta de portaveus, de validar la proposta de l'alcalde de fer-me pregoner. **Gent** com el Jordi Cervera, el Sebastià Domènech o el Juan Carlos Sánchez que han estat exemplars servidors públics i que ja no son membres electes del consistori després de les últimes eleccions municipals. **A ells**, i la resta de regidores i regidors que no han repetit mandat, voldria avui manifestar el meu reconeixement, com a ciutadà, per la seva dedicació a Reus prioritzant, com no podia ser d'altra manera, el seu inequívoc amor a la ciutat. **Una estimació** que esdevé màxima, precisament, en dies com avui, els de la Festa Major.

Finalment, en aquesta salutació inicial, deixeu-me dir que l'encàrrec de fer el pregó i d'encendre la tronada l'assumeixo en nom de l'equip humà que he tingut la sort de liderar durant aquests tretze anys, al plenari, al comitè executiu, i amb la complicitat absoluta de l'equip tècnic de la corporació, amb el seu Secretari General i amic Josep Baiges al capdavant. **Els avui també** són protagonistes. I **deixeu-me** personalitzar aquest volgut record en dues persones importants en aquesta trajectòria que ja no són entre nosaltres. **D'una banda**, l'Antoni

Balsells, que fou vicepresident segon. **I de l'altra**, el Joan Josep Sardà, històric Secretari General de la corporació. **Per ells** el meu **homenatge** en un dia tan sentit com el d'avui.

A Reus es fàcil adonar-se'n que s'acosta la festa major. **El suggestiu** ambient dels nostres carrers i places, avingudes i passejos, es dilata. I ennobleix a mesura que s'apropa la celebració. **La ciutat** esdevé un mosaic de matisos. **Ve de gust** respirar, a ple pulmó, l'aire de la ciutat.

Potser per això vaig tenir clar que durant la meva etapa a la Cambra volia contribuir, amb la meva modesta però entusiasta aportació, a fer encara més lluminosa la celebració. **Atenent** el caire de la corporació que he tingut l'honor de presidir, s'esqueia generar un operatiu que servís per posar en valor la ciutat com a plaça major del seu territori d'influència. **I fer-ho**, des del punt de vista econòmic, prestigiant un dels sectors que més identifica la realitat, d'ahir, d'avui i de sempre, d'aquestes comarques. **Em refereixo**, naturalment, al sector vinícola. **Així** vam impulsar la REUS VIU EL VI, la fira del vi de les Denominacions d'Origen de la Cambra. **Una fira** que ha esdevingut l'autèntica festa major dels vins del territori. **I que** ha servit, atenent les dates en que es celebra, a principis de juny, per donar el tret de sortida als actes previs a la festa.

Els de Reus ho tenim fàcil per fer-nos nostres les coses de ciutat. **I la fira del vi** ha superat, amb escreix, l'objectiu amb la que fou creada, la d'esdevenir una acció de promoció comercial. **Aquella fita** s'ha consolidat folgadamente. **I avui** la fira és un autèntic fet social que serveix

d'excusa pel retrobament d'amics que volen viure en plenitud aquest despertar a la festa que se'ns proposa en un mes de juny tan lluminós i esplèndid per la gent de Reus.

Avui, que som a l'Ajuntament i, per tant, al Mercadal, deixeu-me dir que, com passa a totes les reusenques i reusencs, soc dels que sent passió per la nostra plaça major. **M'agrada** la denominació perquè té reminiscències comercials. **La plaça** entesa com a punt de trobada i d'intercanvi. **De negoci** i mercadeig. **Però**, sobre tot, la plaça considerada com a eix principal de relacions humanes, de bon veïnatge, d'amistats travades.

Una plaça que ha esdevingut l'escenari privilegiat del batec de la ciutat. **Andreu de Bofarull** apuntava que a partir del 1240, quan es va delimitar el barri jueu de Reus, ja es dibuixava la plaça que després seria del Mercadal. **Fins i tot** anys abans, coincidint amb la construcció del Castell del Cambrer, senyor feudal de Reus, hi havia una porta que donava pas des del Castell a la Plaça. **Al seu** voltant s'hi començaren a construir habitatges per facilitar l'accés del feligresos a l'antiga església de Santa Maria que després seria reedificada com la nostra Prioral.

L'històric empedrat testimonia el pas del temps. **I evoca** els records i les vivències que es traspassen de pares a fills com a guardadors de la memòria personal i col·lectiva. **I manté** la numeració, encara recognoscible a l'empedrat, que assenyala la disposició de les parades que s'hi ubicaven fins la primera meitat del segle vint.

Una plaça que, des del 1813, va anar canviant de nom: Constitució, Reial, d'Isabel II, de la República Federal, de la República i d'Espanya. **I que** popularment, per la seva vinculació mercantil, es coneixia com la plaça de la Verdura atenent l'activitat que s'hi desenvolupava. **O també** com la plaça de les Cols, servint per rematar aquella frase feta, possiblement la més coneguda de la ciutat: Reus, París i Londres, el carrer de Monterols, i una mica més avall, la plaça de les cols.

Aquest Reus, París i Londres, com bé apunten els experts de Carrutxa, res té a veure amb la frase original, la que definia les tres capitals europees que marcaven la cotització de l'aiguardent. **En aquest** cas, a Reus, el París feia referència al cafè, i el Londres, a l'Hotel de la Plaça Prim. **Per tant**, baixant pel carrer de Monterols, feies cap al Mercadal o - com bé descriu la dita atenent l'activitat que s'hi va desenvolupar del segle XIX fins la primera meitat del XX- la plaça de la Verdura.

Precisament d'aquí pocs dies, el 30 de juny, es complirà el 70è aniversari de l'últim dia del mercat al Mercadal. **Va ser** l'any 1949 quan la plaça va deixar d'acollir el Mercat per traspassar la seva activitat a l'actual edifici, situat sobre l'antic Teatre Circ al carrer de Sant Joan.

Deixeu-me dir, recuperant l'argument de les múltiples denominacions del Mercadal, que la plaça també es podria conèixer com la de la Llotja. **És aquí** on sorgeix una de les institucions més arrelades a l'imaginari col·lectiu. **La llotja** representa l'actualització del privilegi del Rei Jaume II que el 22 de febrer de 1309 va concedir a Reus la facultat de celebrar mercat cada dilluns a la ciutat. **És una** tasca que durant anys ha persistit

entre els comerciants d'una ampla zona de les nostres comarques que es trobaven, a la Plaça Mercadal primer i a la Plaça de Prim més tard, per realitzar les seves transaccions comercials, d'on sortien els preus de referència que després eren propagats arreu del món.

Des de la Llotja s'han recopilat i divulgat les cotitzacions, dictant normes per a la normalització i estandarització dels productes i facilitant les transaccions sense presència física de la mercaderia.

La Llotja actual arrenca el 14 de desembre de 1972 quan arriba la concessió del Mercat d'Origen per part del Ministeri d'Agricultura, amb la seva inscripció en el Registre especial de Mercats d'Origen de la Llotja de Contractació de Productes Agropequaris de Reus amb el número 4.

Una història, en total, de 710 anys. **Aviat**, està dit.

Els mercats tenen la capacitat de generar lligams indestriables amb les persones que hi coincideixen. **Són** eixos vitals, punts de trobada, cruïlla de camins. **Referències** obligades per les relacions humanes.

I naturalment el Mercadal també és sinònim de festa. **L'escenari** privilegiat on es desborda el sentiment ciutadà que refermem, cada any, per Sant Pere. **I que** es materialitza, a nivell sonor, amb l'esclat de la Tronada que es dispara o, com diem els de Reus, s'avia amb obligada voluntat de fer-nos sentir, d'obrir-nos generosament a tots els que vulguin visitar-nos.

És evident que la celebració de les festes sintetitza l'esperit dels pobles. **Defineix** el seu caràcter. **Imprimeix** el seu sentiment. **La Tronada** és la

transfiguració més evident de l'esperit expansiu de la gent de Reus: la pólvora cremada desprèn el fum de l'alegria i la potencia creadora del foc.

El reusenc Joan Abelló, qui fou President de la Cambra de Comerç de Madrid, veia, en la tronada, l'esperit que impregna el caràcter de la gent de Reus a l'hora de fer i actuar a l'empresa: fort i seré davant del perill, i expressiu i sincer davant l'afecte i l'estimació.

Tots tenim un indret, un lloc preferit per veure la Tronada. **De petit**, a casa, els pares -l'Isaac i la Lolín-i la meva germana Merçe teniem el costum de situar-nos sota els porxos, a l'alçada de l'antic establiment de les flors Anita. **Des** d'allà teníem una perspectiva privilegiada per veure, des de l'altre costat de plaça, l'esclat final de la tronada, amb la façana del palau consistorial de teló de fons, en una imatge gairebé de postal per aquells que estimem cada racó de la nostra ciutat.

Anys després he tingut l'oportunitat de veure el seguici des d'un balconada del carrer Monterols, al damunt de l'antiga llibreria Grau. Acompanyat de la meva esposa Elena, de la meva sogra Cori i de la meva família política, els Ferrús-Domènech. **Aquell balco** privilegiat em va permetre adonar-me'n d'un cosa important, gens accessòria. **Naturalment** per poc que es pugui la tronada s'ha de veure, és cert. **Però**, sobre tot, que s'ha de sentir. **Enmig** de l'esclat eixordador hi ha matisos que fan que cada Tronada sigui singular, diferent, única. **Igual** que s'escampa el fum de l'esclat de la pólvora als masclès, **pels** carrers adjacents a la plaça s'escampa el so estrepitós.

La Tronada és moltes coses: foc, esclat, fum, soroll. **Però**, sobre tot, és emoció. **I en** aquest sentit permeteu-me referir-me al paper de l'alcalde.. **Un dels** privilegis de la seva condició és la de donar l'ordre d'encesa en la Tronada de completes. **Possiblement** sigui aquest moment on, de manera simbòlica, es representa, de manera més fidel, el component de màxima autoritat municipal que se li atribueix al nostre primer representant. **I és fàcil** imaginar quin és el sentiment que l'embarga en un moment de tanta emotivitat.

Explicava l'alcalde Joan Bertran, que ocupà el càrrec a meitat del segle passat, que la primera vegada que va sortir al balcó de l'alcaldia per donar el senyal d'encesa de la tronada amb el mocador blanc, aquest fet li va produir tanta emoció que, abans de doblegar-lo i guardar-lo de nou a la butxaca, es va veure obligat a utilitzar-lo per eixugar-se les llàgrimes d'emoció.

La Tronada esdevé, per tant, el principal referent de la nostra Festa Major que, com deia el poeta Antoni Correig, "**desperta l'íntima ressonància de pretèrites festes, unides sentimentalment amb la història de cadascú; com si en virtut de les remembrances s'invertís l'ordre dels espetecs: els més forts, no són els últims, sinó els primers: el més pròxim a la infància**". **I en** aquest punt m'agrada també recordar el testimoni de l'aquarel·lista Ceferí Olivé, que va perpetuar, en una de les seves obres més celebrades, l'esclat de la festa al Mercadal. **Per Olivé "en girar els ulls cap on venen les ressonàncies es produeix un fenomen únic, talment com si es rimessin alegries amb els pètals de la Rosa de Reus."**

Una tronada que, més enllà de la Festa Major, també s'ha fet esclatar de manera excepcional en grans esdeveniments ciutadans. **Pot ser** el cas, entre d'altres, de la coronació canònica de la Mare de Déu de Misericòrdia, el 1904; l'arribada de la torxa olímpica, el 1992; o la celebració, el 1981, del 125è aniversari de l'arribada del ferrocarril a la nostra ciutat. **I aquesta** efemèride ferroviària vinculada a la tronada, em serveix -i em permetran la llicència- per fer un prec a l'Ajuntament. **Que** el dia que arribi el primer tren a l'Estació Intermodal del sud de l'aeroport, el senyor Alcalde convidi al President d'ADIF a encendre una tronada excepcional. **Atenent** la força simbòlica del nostre esclat festiu, n'estic segur que la tronada pot ser el millor desllorigador imaginable per un tema tan complex com aquest.

Parlava del simbolisme de la tronada en aquestes dates. **I passa** també amb el repic de les campanes tan propi d'aquesta celebració. **El referent** visual del Campanar, element principal del perfil de la ciutat, ha perdut presència sonora. **Les campanes** ja anuncien poques coses. **Avui**, enmig de la frenètica irrupció de les noves tecnologies, ja no anem a toc de campana. **El nostre** ritme vital el marquen moltes altres coses. **Tots** anem de pressa. **De vegades**, massa de pressa i tot. **I el** tradicional toc de campanes ha perdut presència més enllà del fet rutinari, que li és propi, de marcar les hores. **Però** tot canvia per festa major, quan sentim ressonar la campana dels gegants i les batallades de la Petra Claudia en el Toc de Festa que anuncia la festivitat i la sortida dels Gegants i la Mulassa, o el Toc General, per les processons de Corpus, de Sant Pere o d'avui mateix, just després del pregó i la

tronada, per donar el tret de sortida a la celebració. **Sentir** les campanes, embolcallar-nos dels seus records sonors ens demostra que han passat molts anys. **I també** moltes coses. **Que ja** no som infants i que hem entrat a la maduresa. **Potser** perquè els records de la infantesa són, sovint, els que més se'ns representen en dies com avui.

Records vinculats, en el meu cas, a les fogueres de Sant Joan. **De petit** vivia amb els pares al carrer Alt de Sant Pere. **I abans** de la revetlla, amb els amics del barri, ens dedicàvem a preparar la foguera al bell mig del carrer. Una ubicació absolutament impensable en l'època actual. **Fins i tot**, per evitar algun ensurt, abans d'encendre-la, remullàvem les portes de fusta dels edificis de la vora per evitar que alguna espurna provoqués un ensurt imprevist.

Parlem d'una època de fortes restriccions d'aigua. **Una realitat** que els de Reus coneixem bé. **L'aigua** sempre ha estat un bé escàs en aquesta ciutat. **Nosaltres**, a casa, anàvem sovint al Mas Fontana a buscar l'aigua. **I els** mateixos municipals, en veure'ns atrafegats en la gestió prèvia de la foguera, ens advertien del perill del foc i, sobre tot, de la necessitat de no malbaratar el preuat recurs hídic. ***“Vigileu, a veure si haurem de malbaratar l'aigua per apagar la foguera!”*** ens advertien amb diligència.

Us he de confessar que, al caliu d'aquelles fogueres, va néixer la meva passió pels coets. **Sempre** he estat molt **coetero**. **I amb** la metxa sempre a punt encenia tota mena d'artilugis explosius. **Petards**, trons, voladors, volcans, rodes, fonts de colors. **Jo era** dels qui acabava amb

les existències de ca l'Espinós, referents de la fabricació i venda de pirotècnia a la ciutat. **I aquesta** afició la continuo encara avui com en podem donar fer la colla d'amigues i d'amics de tota la vida que han tingut l'atenció d'acompanyar-me en aquest acte.

A casa vivien intensament la festa. **L'avi Isaac** dels vidres -a casa, ja ho veieu, la cosa va d'Isaacs- tenia el costum, juntament amb d'altres empresaris locals, d'empènyer el pas de Sant Pere a la processó. **El meu** altre avi, el Paco Ortega de la Fecsa, el teníem retratat a casa acompanyat dels gegants i els nanos al costat d'un bon amic seu, un reusenc il·lustre, l'inoblidable Doctor Salvador Vilaseca amb qui col·laborà, fotogràficament, en nombroses excavacions arqueològiques. **I als Vidres Sanromà** un dels nostres treballadors era l'encarregat de fer ballar la Vitxeta. **Era el** Ramon Escarihuela Borrás, conegut com el Ramon de la Vitxeta, que cada any venia amb la geganta a fer-la ballar davant del nostre taller al Passeig Sunyer.

De més gran vaig començar a freqüentar les berbenes del Reus i dels Ploms. **Ambdues** entitats, referents de la rivalitat esportiva ben entesa a la ciutat, traslladaven aquest sentiment a la seva programació festiva. **Un exemple**, el del programa de festes del 1973. **Jo estava** a punt de fer els 17 anys. Al Club Natació Reus Ploms s'anunciava **LA EXTRAORDINARIA VERBENA** amb les actuacions de l'Orquestra Internacional Meravella, Cecilia, Los Mismos, La Compañía, Conjunto Santa Bárbara, Mocedades, Camilo Sesto, Nicola di Bari. **I l'encarregat** de presentar aquest estol d'artistes era el locutor de Televisió Espanyola, José María Iñigo. **A la mateixa** hora, el Reus presentava la

seva **GRAN VERBENA** amb el Conjunt Menphis, l'orquestra de Ramon Evaristo, el Conjunto Barrabás, Alicia y Nubes Grises, Núria Feliu i Raphael. **La conducció** de l'espectacle anava a càrrec de l'històric locutor de Ràdio Reus, Alfonso González. **Aquest** estol d'artistes que desfilaven per la ciutat durant la Festa Major va viure, l'any 1976, un altre moment culminant, amb l'actuació del mític Julio Iglesias al Reus Deportiu que va cobrar 300.000 pessetes de l'època per aquella actuació presentada pel radiofonista Pepe Domingo Castaño. **Aquell** any el Ploms contraprogramava amb Rita Pavone, Dani Daniel, Camilo Sexto o Luís Aguilé entre d'altres artistes, en una gala conduïda per Mònica Randall.

Vist en perspectiva és admirable l'esforç dels dos principals clubs de la ciutat a l'hora de portar, a casa nostra, figures de primera línia d'aquest nivell. **Es pot dir** que traspassaven la rivalitat esportiva a la Festa Major per veure qui la feia més grossa. **I també** s'ha de posar en valor la capacitat de la gent de Reus de fer sostenibles aquelles trobades musicals de primera magnitud que molts recordem i evoquem sovint amb un punt de nostàlgia i enyor. **Certament** la suma d'aquests dos factors produïa aquesta mena de catarsi col·lectiva de voler viure la festa en el més ampli sentit de la paraula. **En definitiva**, aquelles festes majors constituïen l'enèsima demostració que la gent de Reus quan ens hi posem a fer coses, a organitzar-les, no ens hi posem per poc. **Les pensem** en gran. **I segurament** per l'impacte d'aquells actes a Reus encara hi ha molta gent que de les revetlles en continuen dient verbenes. **Vet-ho aquí.**

I en aquest recorregut vital al voltant de la festa major, deixeu-me parlar, també, de la meva condició de pare. **Aquell** moment en el que descobreixes, en el meu cas a les meves filles, l'Anna i la Carla, la realitat de la festa major. **Un instant** especial perquè recuperes, anys després, la visió de l'infant i especialment d'aquells elements que més les han impressionat. **En el seu** cas l'Àliga, la Mulassa i, naturalment, el gegant Indi que continua fent estralls amb el seu innegable atractiu.

Aquest retrobament amb la festa major, a partir de la realitat de les meves filles, serveix per recordar la pròpia infantesa empaitant als elements festius. **Enguany** es compleix, precisament, el cinquantesim aniversari de la construcció de les noves parelles de gegants. **Fou el David Constantí** l'encarregat de fer les rèpliques dels antics nanos de **Modest Genè**. **I, alhora**, de construir els nous xiquets que, cinquanta anys després, s'han convertit en un símbol de l'imaginari festiu i popular reusenc.

Es bo posar en valor l'aportació d'aquests grans escultors locals que han donat cos als elements que avui han convertit la festa en una realitat viva, fecunda. **A Constantí i Gené**, deixeu-me afegir els noms del **Manel Llaurador** o del bon amic **Ramon Ferran**, a qui mai podrem agrair prou la seva enorme dedicació a les coses de la ciutat. **El seu taller** del carrer Balmes es va convertir en l'autèntica maternitat dels gegants. **D'allà** van sorgir els japonesos i els negres gràcies -com no podia ser d'altra manera- a exitoses campanyes ciutadanes per finançar la

construcció vehiculades per Ràdio Reus. **I al final** ens va deixar el seu millor llegat. **Després** d'anys de reparar els gegants bicentenaris, es va encarregar de fer les seves rèpliques, les que avui surten al carrer per seduir a petits i grans.

Curiosament els gegants van dormir, molts anys, al costat de Vidres Sanromà, a la nau del camí de Riudoms que havia estat propietat de l'antiga Cooperativa Comarcal d'Avicultura. **També** és curiós comprovar com els elements festius tenen tirada a fer parada i fonda en edificis industrials. **Sense** anar més lluny actualment viuen i dormen al Vapor Vell, emblema de la fecunda indústria de les sederes de la ciutat entre els segles XIX i XX.

Aquestes referències als nanos i als gegants em serveixen per apuntar una altra de les singularitats del nostre seguici. **Fixem-nos** en la visió cosmopolita de les diverses parelles. **Els nanos** representen els diversos territoris de la Corona d'Aragó. **I els gegants** als cinc continents. **Aquesta** mirada oberta al món, generosa amb la diversitat, plural en la dimensió humana, és la que sempre ha caracteritzat als reusencs. **I aquest** fet també és propi del meu àmbit professional, el de l'empresa.

Històricament Reus ha tingut vocació de lideratge. I capacitat de generació de talent. **Els fills** il·lustres així ho demostren. **“Reus s'associa** popularment a l'arquitecte Gaudí, al General Prim, al pintor Fortuny o a l'escriptor Joaquim Maria Bartrina. Està molt bé que així sia, però s'oblida que Reus i la seva comarca han estat

forja de grans empresaris, tant en el segle XIX, com en el segle XX, i que difícilment aquells artistes o polítics, més coneguts, haurien arribat on van arribar, si no hagués estat per la transformació econòmica de la ciutat de Reus, durant el segle XIX.” Això ho escriu l'advocat i historiador de l'economia Francesc Cabana, en la seva excel·lent monografia dedicada als Germans Recasens i editada per la Cambra de Comerç de Reus l'any 2003. **Cabana** remata en la seva dissertació: **“El desenvolupament econòmic donarà ales a la seva població, en forma d'oportunitats, de majors ingressos econòmics i de projectes de tota mena. Potser resulta molt agosarat afirmar que sense revolució industrial no existirien ni el Centre de Lectura ni el Teatre Fortuny. I els protagonistes d'aquesta revolució industrial van ser empresaris, un col·lectiu força impressionant del qual de tant en tant en surt una figura que destaca.”**

Per això voldria referir-me a dos casos concrets que exemplifiquen, a la perfecció, aquesta realitat universal que ens impregna, fugint del provincianisme recalcitrant. **D'una banda**, l'empresari Josep Boule. **I, de l'altra**, els mateixos Germans Recasens als que es referia Francesc Cabana en el text que he citat anteriorment.

La història de Josep Boule és gairebé de pel·lícula. **D'origen** molt humil, va emigrar a Catalunya des de la seva França natal. **I va ser** a Reus on es va convertir en un dels pioners de l'exportació de vi negre a Anglaterra, l'Argentina i el Brasil, països on, fins aleshores, el mercat el copava el xerès que exportaven les bodegues andaluses. **Amb** els anys

Boule va esdevenir un autèntic potentat comprant diverses finques que després foren edificis emblemàtics o barris sencers: l'edifici de la societat El Círcol i Teatre Fortuny; Ca'l Boule, després escola Maria Cortina on, de petit, vaig tenir la sort d'anar a escola; el Mas de Boule o Quer, que després fou el barri Fortuny; els terrenys que després foren el Barri Niloga, la casa Quer, i un grapat més. **Persona** caritativa i bolcada en iniciatives ciutadanes, va participar activament de realitats com el banc de Reus, el teatre Fortuny, el Carrilet de Reus-Salou, el Gas Reusense, i d'altres. **La seva** enorme personalitat va provocar que sovint formés part de les converses populars. **Quan es** volia dir que no es podia comprar una cosa es deia **"jo no sóc el Boule"** i quan es gastava molt es deia **"aquest és de cal Boule"**.

Per cert, a Josep Boule l'honora, la ciutat, amb un carrer on hi ha l'accés principal a l'edifici corporatiu de la Cambra. **Curiosa** coincidència que sembla feta expressament atenent que estem davant d'un cas paradigmàtic d'un empresari local obert al món, impregnant-se, tot i el seu origen francès, del sentiment emprenedor dels reusencs. **Vaja**, que Boule, sense haver nascut a Reus, sense ser estrictament de Reus, ho semblava.

I, com us deia, també us voldria parlar dels Germans Recasens. **En el** seu cas, nascuts a Reus, i impregnats d'aquesta visió global que tan ens caracteritza. Ambdós empresaris i financers destacats durant la primera meitat del segle XX, amb una visió moderna de l'economia, fins i tot avançada als temps. **Això explica** l'aparició, a la ciutat, d'algunes de les

primeres societats anònimes catalanes, una naturalesa que era símbol de la gran empresa. **La seva** participació és determinant per entendre la gènesi del Banc de Reus, bressolat juntament amb el mecenes Evarist Fàbregas, o també el Banc de Catalunya. **De la seva** iniciativa empresarial en van sorgir d'altres entitats, com el Banc de Crèdit Local i el Banc Exterior d'Espanya. **També** van ser protagonistes al sector petroler amb marques tan reconegudes com CAMPSA o CEPSA. **I fins i tot** participant en la gènesi de la primera empresa aèria espanyola, CLASSA.

Dels Germans Recasens n'he parlat, sovint, amb un dels seus familiars, l'alcalde i actual President electe del Centre de Lectura, Lluís Miquel Pérez, persona sempre sensible amb la memòria de Reus i dels Reusencs atenent, també, la seva condició d'historiador.

Tots aquets empresaris, com la majoria d'emprenedors forjats a la nostra ciutat, tenen un element en comú, identificador, que els atorga una gran singularitat: és la RESILIÈNCIA, l'aptitud de reaccionar positivament malgrat les dificultats o la capacitat de convertir les amenaces en oportunitats.

Algú pot pensar, rememorant figures com els germans Recasens o Josep Boule, que els de Reus sempre evoquem el passat, com si el present i, sobre tot, el futur no tingués prou elements als que aferrar-se per poder justificar l'esperit emprenedor, inquiet, cosmopolita de la gent d'empresa que tan a definit l'ADN de la nostra ciutat. **Res més lluny** de la realitat. **El que vull**, precisament, és reivindicar l'enorme potencial

que la ciutat i la seva gent continua tenint a l'hora de convertir Reus en un referent empresarial de primer ordre. I en aquesta pretensió tots hi hem d'aportar el nostre gra de sorra. **Començant** per la classe política.

S'escau dir-ho en aquest saló de sessions, el primer parlament local, on es decideixen estratègies i voluntats a l'hora de treballar en benefici de les ciutadanes i els ciutadans. **Per això** és tan important la unitat d'acció. **Malgrat** que la discrepància i la confrontació d'idees sempre és enriquidora, és bo fer entendre a tothom que al final, i en determinades qüestions, cal buscar consensos que ens ajudin a fer rutllar la ciutat, i poder millorar la qualitat de vida de les persones.

Consensos en temes estratègics com el comerç, que tan defineix la imatge de Reus. **Aquesta** històrica capital comercial que, tot i les amenaces que se'ns presenten, cal reivindicar amb voluntat ferma i decidida de lideratge continu.

La indústria, on la ciutat, amb el seu ampli teixit de petita i mitjana empresa, continua mantenint una referència obligada. **Amb** el sector agroalimentari, referent històric de la nostra activitat econòmica. **Amb** el sector de les TICS, de les noves tecnologies, emergent i dinàmic. **I amb** una indústria que necessita de tècnics qualificats. **És aquí** on cal demanar convicció, per part de tots els actors implicats, a l'hora de potenciar la formació professional. **Una formació** de qualitat que serveixi per dotar de mà d'obra qualificada les empreses que creixen i es desenvolupen a la ciutat. **De la mateixa** manera que cal continuar apostant per l'emprenedoria i ajudar, des de l'administració local, i amb

realitats com la Cambra, a fer que tot sigui més fàcil. **Un esforç** que cal, també, centrar en la internacionalització, amb una visió àmplia de les possibilitats de negocis, convertint el món en el nostre mercat.

Però perquè les empreses a Reus es puguin desenvolupar, calen, també, infraestructures a l'alçada d'aquesta necessitat. **Moltes** son les demandes del territori en aquest sentit però voldria destacar-ne dues: El baixador de Bellissens, per articular, en mobilitat, tota la zona del Tecnoparc; o la mateixa estació intermodal, peça clau per afavorir el creixement de l'aeroport per convertir-lo, a la pràctica, en la quarta pista de l'aeroport del Prat. **I que pot donar** sentit, des de la visió territorial, al corredor del Mediterrani en el que tantes esperances hi tenim dipositades.

L'aeroport sempre ha merescut la nostra atenció. **Un aeroport** que, gairebé a pic i pala, van construir els nostres ancestres. **I que** l'any 2009, amb un Teatre Fortuny ple fins dalt, i amb més de 200 entitats locals a l'escenari, vam reivindicar, des de la Cambra, com un element definitori i cabdal de l'esperit reusenc en l'acte **TOTS SOM CAPITAL**. **Poques** vegades com aquell dia es va visualitzar la força generadora i reivindicativa d'un dels nostres actius més importants, el de la **Societat Civil**.

Som, creieu-me, davant d'una oportunitat històrica per la ciutat i el territori. **I és** responsabilitat de tots fer el que calgui per aprofitar-la.

Per això us encoratjo a mantenir viu l'esperit de la Festa Major durant tot l'any. **El que** vol dir mantenir l'esperit d'emprendre, de liderar, de sumar, de cooperar i de col·laborar. **De buscar** sinèrgies i de teixir complicitats.

Que l'esclat de la Tronada ens acompanyi com a força reveladora d'allò que més i millor fem les reusenques i els reusencs, contribuir de manera generosa a fer una ciutat més pròspera.

Que viviu en plenitud la festa major de Sant Pere, la millor festa major del Món. **I sempre, sempre i sempre, VISCA REUS i VISCA CATALUNYA!**

Moltes gracies